

การบริหารจัดการลุ่มน้ำ : ลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเป็นธรรม

งานสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ครั้งที่ 15 พ.ศ. 2565
ภายใต้ประเด็นหลัก “ความเป็นธรรมทางสุขภาพ
โอกาสและความหวังอนาคตประเทศไทย”

วันที่ 22 ธันวาคม พ.ศ. 2565
ณ โรงแรมเซ็นทรา บายเซ็นทาราศูนย์ราชการ คอนเวนชันเซ็นเตอร์ แจ้งวัฒนะ กรุงเทพฯ

โครงสร้างและกลไกการบริหารจัดการน้ำของประเทศไทย

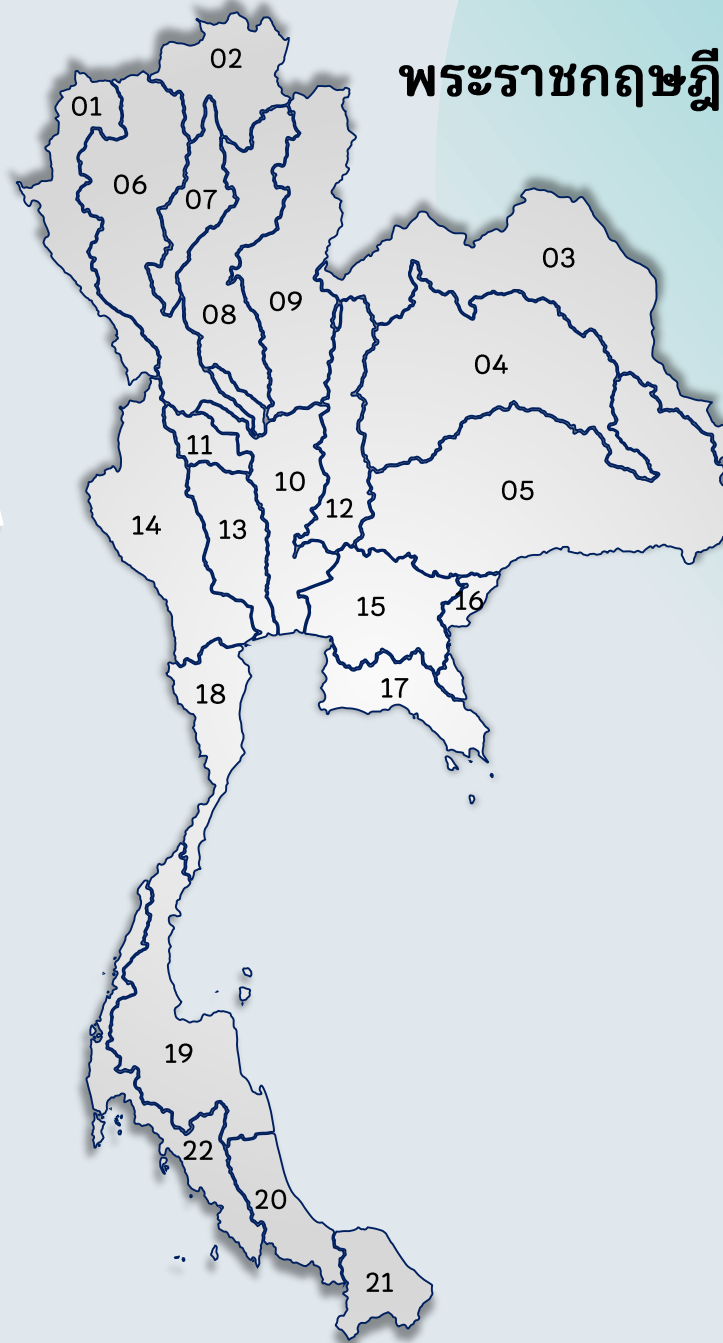

พระราชบัญญัติ ทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561

- พ.ร.บ.ทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 27 ม.ค. 2562
- เพื่อให้ทุกภาคส่วนร่วมบูรณาการภารกิจด้านน้ำไปในทิศทางที่สอดคล้องตอบสนองเป้าหมายเดียวกัน โดยมี **กฎหมายลำดับรองหรือกฎหมายลูก** ช่วยสร้างกลไกมีส่วนร่วมให้ขับเคลื่อนไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตั้งแต่ระดับนโยบายจนถึงระดับพื้นที่
- พ.ร.ฎ.กำหนดลุ่มน้ำ พ.ศ. 2564 (22 ลุ่มน้ำใหม่) ได้ลงประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 11 ก.พ. 2564

พระราชกฤษฎีกากำหนดลุ่มน้ำ พ.ศ. 2564

- 01 สาละวิน
- 02 โขงเหนือ
- 03 โขงตะวันออกเฉียงเหนือ
- 04 ชี
- 05 มูล
- 06 ปิง
- 07 วัง
- 08 ยม
- 09 น่าน
- 10 เจ้าพระยา
- 11 สะแกกรัง
- 12 ป่าสัก
- 13 ท่าจีน
- 14 แม่กลอง
- 15 บางปะกง
- 16 โตนเลสาบ
- 17 ชายฝั่งตะวันออก
- 18 เพชรบุรี-ประจวบคีรีขันธ์
- 19 ภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนบน
- 20 ทะเลสาบสงขลา
- 21 ภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง
- 22 ภาคใต้ฝั่งตะวันตก

สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ
(สทช.)

พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561

มีผลบังคับใช้ตั้งแต่ วันที่ 27 ม.ค. 2562

เจตนารมณ์ :

เพื่อให้การบูรณาการการจัดสรร การใช้ การพัฒนา การบริหารจัดการ การบำรุงรักษา การฟื้นฟู การอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำและสิทธิในน้ำ เพื่อให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถบริหารทรัพยากรน้ำ ให้มีความประสานสอดคล้องกันในทุกมิติอย่างสมดุลและยั่งยืน

**9 หมวด
106 มาตรา**

หมวด 1 ทรัพยากรน้ำ
มาตรา 6

หมวด 2 สิทธิในน้ำ
มาตรา 7 - 8

หมวด 3 หมวดองค์กรบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ
มาตรา 9 - 39

หมวด 4 การจัดสรรน้ำและการใช้น้ำ
มาตรา 40 - 55

หมวด 5 ภาวน้ำแล้งและภาวน้ำท่วม
มาตรา 56 - 72

หมวด 6 การอนุรักษ์และการพัฒนาทรัพยากรน้ำสาธารณะ
มาตรา 73 - 79

หมวด 7 พนักงานเจ้าหน้าที่
มาตรา 80 - 82

**หมวด 8 ความรับผิดทางแพ่งในกรณีที่ทำให้เกิด
ความเสียหายต่อทรัพยากรสาธารณะ**
มาตรา 83 - 84

หมวด 9 บทกำหนดโทษ
มาตรา 85 - 99

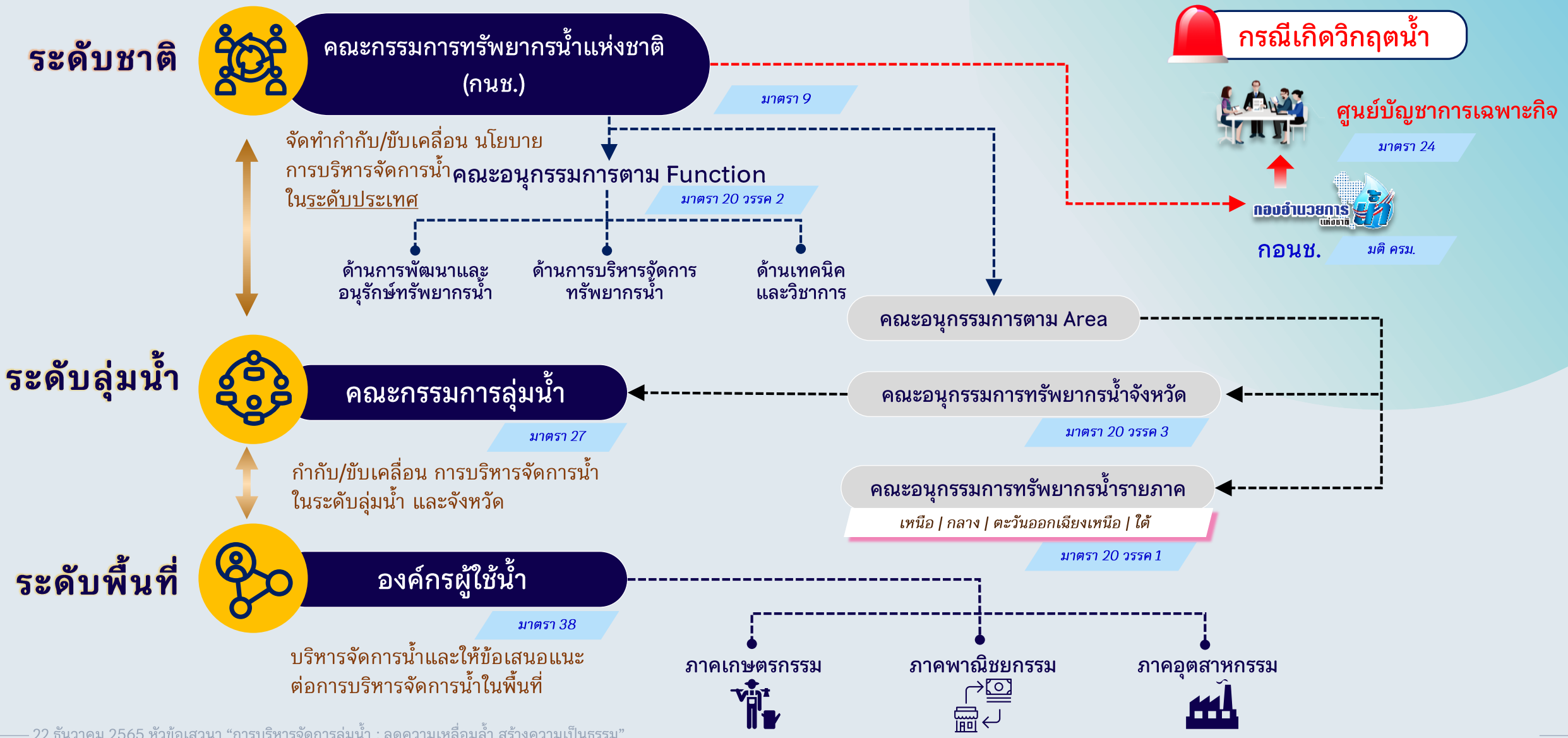

บทเฉพาะกาล
มาตรา 100 - 106

องค์กรบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

ตาม พ.ร.บ.ทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561

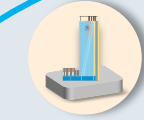

การพัฒนาองค์ความรู้ให้กับองค์กรผู้ใช้น้ำ

กนช.

กำหนด นโยบาย แผน มาตรการ
ในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

สทช.

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เครือข่าย

กำกับ/ขับเคลื่อน นโยบาย
การบริหารจัดการน้ำอย่างมั่นคงและยั่งยืน

- ภาครัฐ
(กระทรวง ทบวง กรม ที่เกี่ยวข้อง)

- องค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น

- ภาคประชาชน

(เครือข่ายผู้ใช้น้ำ องค์กรผู้ใช้น้ำ)

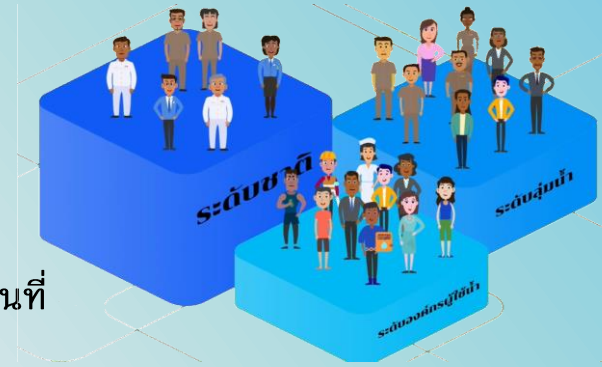
คณะกรรมการลุ่มน้ำ

เชื่อมโยงระหว่าง

- ภาครัฐ
- องค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น
- ภาคประชาชน

องค์กรผู้ใช้น้ำ

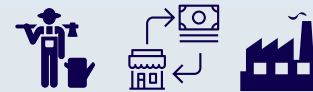
- สะท้อนปัญหา
- ข้อมูล
- ข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นในพื้นที่

พัฒนาความรู้ให้กับองค์กรผู้ใช้น้ำ

- กฎหมาย กฎ ระเบียบ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการน้ำ
- กรอบแนวทางปฏิบัติ หลักเกณฑ์ต่าง ๆ ที่ คณะกรรมการลุ่มน้ำ หรือ กนช. กำหนด
- การจัดการทรัพยากรน้ำชุมชน (จัดตั้ง คกก.ชุมชน/สำรวจข้อมูล/ใช้เทคโนโลยี/บริหารจัดการ โดยหาน้ำได้ เก็บน้ำไว้ ใช้น้ำเป็น และจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ/บริหารจัดการทรัพยากรน้ำชุมชน ตามแนวพระราชดำริ)

องค์กรผู้ใช้น้ำ

นำข้อมูลแผนงาน โครงการ นโยบาย และมาตรการต่าง ๆ
ที่คณะกรรมการลุ่มน้ำ หรือ กนช. กำหนดขึ้นไปสร้างความรู้ความเข้าใจ
ให้กับผู้ใช้น้ำในพื้นที่ได้รับรู้รับทราบตามข้อเท็จจริง เผยแพร่ข้อมูล
ที่ถูกต้องชัดเจน เป็นการสร้างการรับรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(ร่าง) แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ 20 ปี (ปรับปรุง)

โดยแผนการจัดการน้ำแบบพลวัตโดยประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการน้ำ

กนช. ให้ความเห็นชอบ (ร่าง) แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ 20 ปี (ปรับปรุง) เมื่อวันที่ 19 ต.ค. 2565
อยู่ในขั้นตอนเสนอ สถาปนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ → ครม. → ราชกิจจานุเบกษา

1

น้ำต้นทุนเพื่อการผลิตประปามั่นคงและได้มาตรฐาน
มาตรฐานน้ำดื่ม คุณภาพ และราคาที่เหมาะสม,
การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลมาช่วยในการบริหารจัดการน้ำ

ผลสัมฤทธิ์ : เพื่อให้ประชาชนได้รับการบริการน้ำอุปโภคบริโภค
ขั้นพื้นฐานที่เท่าเทียมกัน

2

การจัดการใช้ประโยชน์แหล่งน้ำให้มีการใช้อย่างคุ้มค่า
เพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม
การจัดการน้ำรับมือกับสภาพอากาศที่เปลี่ยนแปลง,
การใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (เกษตรอัจฉริยะ, AI บริหารน้ำ เชื้อน),
การจัดสรรเพื่อเพิ่มผลิตภาพของน้ำ

ผลสัมฤทธิ์ : เพื่อรองรับเป้าหมายการพัฒนาการเศรษฐกิจ
ลดความเสียหาย/เพิ่มรายได้ในพื้นที่เกษตร/เพิ่มผลิตในพื้นที่
ที่มีน้ำมั่นคงแล้ว

3

ลดความเดือดร้อนของประชาชนและความเสียหาย
ทางเศรษฐกิจจากอุทกภัย
การจัดการน้ำรับมือกับสภาพอากาศที่เปลี่ยนแปลง,
การใช้มาตรการทางธรรมชาติ ร่วมกับโครงสร้าง การใช้เทคโนโลยีดิจิทัล
early warning system, ขยายผลจัดการอุทกภัยโดยอาศัยชุมชนเป็นฐาน

ผลสัมฤทธิ์ : เพื่อลดความเสียหาย ชีวิต ทรัพย์สิน ผลกระทบ
ต่อเศรษฐกิจ และรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

5

การบริหารจัดการน้ำชุมชนโดยชุมชน
การใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (ฐานข้อมูลโดยชุมชนการพยากรณ์ เดือนภัย
และการเพิ่มขีดความสามารถของชุมชน) นวัตกรรมสร้างความเข้มแข็งชุมชน
ส่งเสริมองค์ความรู้ของชุมชน

ผลสัมฤทธิ์ : เพื่อให้เกิดธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

หมายเหตุ

ตัวอักษรสีส้ม คือ การดำเนินงานลดช่องว่างเดิม

ตัวอักษรสีเขียว คือ การพัฒนาใหม่

4

อนุรักษ์และฟื้นฟูระบบนิเวศทรัพยากรน้ำทั้งระบบ (ต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ)
น้ำในเศรษฐกิจหมุนเวียนและการฟื้นตัว , ดัชนีคุณภาพแม่น้ำ (River health index)
แหล่งน้ำธรรมชาติ, พื้นที่ชุ่มน้ำ (Ramsar site), การใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (ฐานข้อมูล)

ผลสัมฤทธิ์ : เพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรน้ำให้เกิดความสมดุล ลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

นวัตกรรมและเทคโนโลยี

สร้างเครือข่ายความร่วมมือในระดับชาติ

และระดับนานาชาติ

พัฒนา เผยแพร่
นวัตกรรม เทคโนโลยี
และงานศึกษาวิจัย

National water innovation repository

- ☑ แหล่งรวมนวัตกรรมด้านน้ำของชาติ
- งานวิจัยและงานนวัตกรรมด้านน้ำ

Memorandum of Understanding (MOU)

- ไทย (สททช.) และอิตาลี ด้านการจัดการทรัพยากรน้ำแบบบูรณาการ การบริหารจัดการน้ำและน้ำเสีย และการศึกษาการวิจัยและพัฒนาในสาขาที่เกี่ยวข้องกับน้ำ
- ไทย (สททช.) และสาธารณรัฐเกาหลี (กระทรวงสิ่งแวดล้อม) ด้านการจัดการระบบนิเวศในการบริหารจัดการน้ำ และการใช้เทคโนโลยีดาวเทียมในการบริหารจัดการน้ำ
- ไทย (สททช.) และราชอาณาจักรเนเธอร์แลนด์ (กระทรวงโครงสร้างพื้นฐานและการบริหารจัดการน้ำ) ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแบบบูรณาการและการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
- ไทย (สททช.) และออสเตรเลีย (กระทรวงโครงสร้างพื้นฐานและการบริหารจัดการน้ำ) ด้านการใช้ทรัพยากรน้ำเพื่อการบริหารจัดการภัยแล้ง การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ การจัดการเรื่อง น้ำ อาหาร และพลังงาน และการบริหารจัดการดิน
- ไทย (สททช.) และเยอรมัน (GIZ) เพื่อพัฒนาและเสริมสร้างขีดความสามารถในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำสู่การรองรับปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศทั้งในระดับประเทศและระดับลุ่มน้ำ

ส่งเสริมให้เกิด

กระบวนการมีส่วนร่วม
ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

Knowledge Management

- ☑ ระบบบริหารจัดการองค์ความรู้
 - Web Application, Mobile Application
 - รองรับการทำกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น การสัมมนาออนไลน์

เครื่องมือ

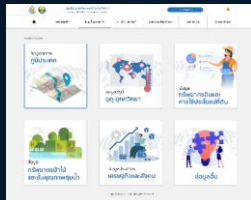

บริหารจัดการน้ำ

1 ศูนย์ข้อมูลทรัพยากรน้ำจังหวัด

<http://pwrc.thaiwater.net>

2 National Thai Water

ระบบติดตาม และคาดการณ์สถานการณ์น้ำ

<http://nationalthaiwater.onwr.go.th>

3 Thai Water Plan

(TWP)

ระบบบริหารจัดการแผนงานโครงการ และฐานข้อมูล
สำหรับบูรณาการแผนเพื่อการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของประเทศ

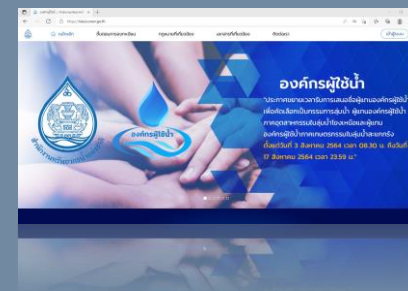
<https://twp.onwr.go.th>

4

การขึ้นทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำ

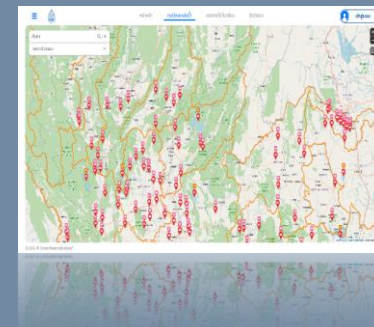
Thai Water User Organization
(TWUO)

5

การขึ้นทะเบียนแหล่งน้ำ

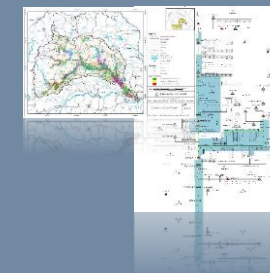
Thai Water Resources
(TWR)

6

ผังน้ำ

แผนที่หรือแผนผังแสดงระบบทางน้ำที่มีน้ำไหลผ่าน
ซึ่งเชื่อมโยงกันตั้งแต่ต้นน้ำจนถึงทางออกสู่พื้นที่แหล่งน้ำ

7

แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง/ภาวะน้ำท่วม

เพื่อเตรียมการรองรับทั้งกรณีปกติ และกรณีที่เกิดภาวะน้ำแล้งอย่างรุนแรง /
กรณีฉุกเฉินที่มีน้ำท่วมเกิดขึ้นโดยฉับพลัน

“น้ำคือชีวิต...

เป็นภารกิจของทุกคน”

